

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες	11
Εισαγωγή	13

Μέρος Α

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Κεφάλαιο 1	
Η ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑ	31
«Μουσουλμανική» ή «τουρκική»; Η διαμάχη του προσδιορισμού ..	31
Γλωσσική διαφοροποίηση και πολιτικές χρήσεις της ταυτότητας ...	34
Η ασαφής εικόνα για τον πληθυσμό της μειονότητας	42
Η γεωγραφική κατανομή του μειονοτικού πληθυσμού	47
Κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά του μειονοτικού πληθυσμού	49
Οι συνέπειες της απομόνωσης	52
Η συνύπαρξη με την πλειονότητα	56

Κεφάλαιο 2

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ ΩΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΔΙΑΚΥΒΕΥΜΑ	61
Θεσμικό πλαίσιο και δομή της μειονοτικής εκπαίδευσης	62
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση	65
Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	68
Τριτοβάθμια εκπαίδευση	75
Η μακροχρόνια ρευστότητα στο εκπαιδευτικό πεδίο	80

Οι πολιτικές διαμάχες στο χώρο της μειονοτικής εκπαίδευσης	82
Η ενδο-μειονοτική σύγκρουση	82
Ελληνοτουρκική αντιπαράθεση και εκπαιδευτικές παρεμβάσεις	86
Ο πολιτικός έλεγχος των δασκάλων της μειονοτικής εκπαίδευσης ...	90
Η εκπαιδευτική ανεπάρκεια ως προϊόν της πολιτικής σύγκρουσης ..	103
Κεφάλαιο 3	
ΤΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	110
Η έρευνα ως μέρος της εκπαιδευτικής παρέμβασης	110
Πολιτικές παράμετροι της ερευνητικής διαδικασίας	112
Η «επικίνδυνη» καταγραφή της μητρικής γλώσσας	117

Μέρος Β

Η ΦΟΙΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Κεφάλαιο 4	
ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	125
Η μείωση του μαθητικού πληθυσμού	126
Τα χαρακτηριστικά του σχολικού δικτύου	137
Φύλο και μαθητική διαρροή στο δημοτικό σχολείο	143
Κοινωνικά και μορφωτικά χαρακτηριστικά του μαθητικού πληθυσμού	150
Κεφάλαιο 5	
Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	
Η περιορισμένη «έλξη» του δημόσιου δημοτικού σχολείου	162
Η διεύρυνση της φοίτησης στο νηπιαγωγείο	172
Ίδρυση νηπιαγωγείων και πολιτικές επιδιώξεις	177
Η συμμετοχή της μειονότητας στην προσχολική εκπαίδευση: οι διαφορές Ξάνθης και Ροδόπης	184
Η σημασία της επιλογής του νηπιαγωγείου	188
Εκπαιδευτικές προσδοκίες και κοινωνικοί μετασχηματισμοί ..	188
Διλήμματα και ιδεολογικές αναστολές	198
Οι αντιδράσεις της πλειονότητας	207

Μέρος Γ

ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Κεφάλαιο 6

Η ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΤΩΝ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	217
Η αύξηση της φοίτησης στο γυμνάσιο	217
Η άνιση πρόσβαση ως προς το φύλο και η δυναμική των αλλαγών ...	225
Δημόσιο ή μειονοτικό γυμνάσιο; Η κατανομή των μαθητών	230
Η μαθητική μετανάστευση σε σχολεία της Τουρκίας	235
Η φοίτηση μετά το γυμνάσιο	240

Κεφάλαιο 7

Η ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΔΙΑΡΡΟΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	246
Η μαθητική διαρροή ως κοινωνικό πρόβλημα	246
Η έρευνα	251
Μεθοδολογικές δυσκολίες	254
Η δύσκολη μετάβαση από το δημοτικό στο γυμνάσιο	259
Η μη εγγραφή στο γυμνάσιο	260
«Εικονικές» εγγραφές χωρίς φοίτηση στο γυμνάσιο	264
Φοίτηση και διαρροή στο επίπεδο του γυμνασίου	270
Η συνολική εικόνα της μαθητικής διαρροής	277

Κεφάλαιο 8

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

ΕΠΙΛΟΓΩΝ	285
Η σημασία των ποσοτικών αλλαγών στο επίπεδο του γυμνασίου ...	285
Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις και πολιτικές επιδιώξεις	
των ελληνικών αρχών	288
Θεσμική ενίσχυση του ελληνόφωνου γυμνασίου	288
Θεσμικά εμπόδια και έλεγχος των μειονοτικών γυμνασίων	291
Το μειονοτικό γυμνάσιο: ιδεολογικές επιλογές και εκπαιδευτική	
υποβάθμιση	295
Η επίσημη θέση της μειονοτικής ηγεσίας: πολιτική	
υπεράσπιση της τουρκικής ταυτότητας	296
Η στάση των μελών της μειονότητας	303
Η εκπαιδευτική επιλογή του ιεροσπουδαστηρίου	313

Σπουδές στην Τουρκία: μια προοπτική που απομακρύνεται	318
Κεφάλαιο 9	
Η ΣΤΡΟΦΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	325
Εκπαιδευτικές και κοινωνικές προσδοκίες	325
Πολιτικές προϋποθέσεις και κοινωνικές συνέπειες των εκπαιδευτικών αλλαγών	334
Η άρση των εκπαιδευτικών εμποδίων για τα κορίτσια	337
Το βάρος των ιδεολογικών αναστολών	347
Η δύσκολη ένταξη των μειονοτικών μαθητών στη δημόσια εκπαίδευση	351
Η ελεγχόμενη κατανομή στα σχολεία	351
Οι διαχωριστικές γραμμές της ταυτότητας στο σχολικό πλαίσιο ..	356
Η σχολική αποτυχία και η εγκατάλειψη του σχολείου	362
Επίλογος	373
Πηγές – Βιβλιογραφία	385
Παράρτημα	399